

Česko 2026+: Jak se samosprávy připravují na nové výzvy financování a investic

11.12.2025 - Alexandra Kocková | Svaz měst a obcí České republiky

Ve dnech 9. a 10. prosince 2025 proběhla XXVIII. celostátní finanční konference Svazu měst a obcí ČR v prostorách Kongresového centra Praha na Vyšehradě. Akci navštívily stovky představitelů měst a obcí napříč republikou. Přítomné účastníky na začátku pozdravili za vedení Svazu Pavel Drahovzal, místopředseda SMO ČR, a také Zuzana Krejčíříková, představitelka generálního partnera konference, Skupiny ČEZ. Konferenci moderovala výkonná ředitelka SMO ČR Radka Vladyková.

Pavel Drahovzal upozornil na složitost role starosty, který pokrývá všechny oblasti života obce a často čelí přenášení povinností bez zajištění financí. Přesto starostové projeví ochotu konstruktivně spolupracovat s novou vládou.

Nominantka na ministryni financí **Alena Schillerová** vyzdvihla, že hospodaření samospráv je v dobrém stavu a veřejné finance České republiky patří v rámci Evropy mezi nejlépe hodnocené. Její hlavní prioritou bude podpora investiční aktivity obcí, přičemž zdůraznila, že nikdo obcím peníze nebere. Podporu investic má zajistit zjednodušení stavebního řízení, dokončení digitalizace a další opatření.

Ministr průmyslu a obchodu v demisi **Lukáš Vlček** doplnil, že samosprávy mají velký prorůstový potenciál a jsou klíčovým faktorem rozvoje podnikatelského prostředí. Budoucí ministryně pro místní rozvoj **Zuzana Schwarz Bařtipánová** zdůraznila pokračování spolupráce se samosprávami a zaměření na stavební řízení, dostupné bydlení a efektivní čerpání programů. V závěru panelu byla oceněna významná role meziobecní spolupráce a společenství obcí.

Financování veřejných služeb a regionálních center bylo dalším hlavním tématem bloku moderovaným **Tiborem Švecem**, předsedou Výboru společenství obcí, předsedou expertní svazové komise pro RUD a starostou Vestce. Podle **Petra Holečka** z České spořitelny spočívá efektivní správa veřejných peněz v kombinaci státních dluhopisů, akcií a realitních fondů, přičemž je třeba najít správného správce investic. **Aleš Rod**, člen Národní ekonomické a rozpočtové rady, doplnil, že některé obce dlouhodobě neefektivně hromadí úspory, které nevyužívají, což brzdí rozvoj služeb a investic. Navrhl zvýšení investiční aktivity, profesionalizaci finančního řízení a úpravu systému rozpočtového určení daní (RUD), aby obce byly motivovány k rozvoji.

Primátor Zlína **Jiří Korec** popsal nedostatečné financování regionálních center. Přestože Zlín zajišťuje služby dopravy, kultury, sportu a vzdělávání pro celý region, RUD neumožňuje plný rozvoj a chybí prostředky i na udržovací investice. **Miroslav Matej**, ředitel odboru Financování územních rozpočtů Ministerstva financí, kritizoval zkonstatované stavební řízení a efekt NIMBY („not in my backyard“), který brání investicím a projevil podporu návrhům změny RUD, které povedou k efektivnějšímu financování regionálních center.

Aleš Rod navrhl využití Local Impact Assessment podle australského vzoru, kde se vyčíslí i náklady na ušlou příležitost, což by mohlo zmírnit NIMBY efekt při rozhodování o investicích.

K otázce příspěvku na výkon státní správy uvedl primátor Korec, že současný příspěvek ve Zlíně kryje jen 56 % nákladů na výkon přenesené působnosti. **Jiří Koubek** z Ministerstva vnitra podotkl, že u některých agend již dobře funguje výkonnostní financování, např. občanské průkazy, matriky,

veřejné opatrovnictví, a je připravováno rozšíření tam, kde to bude mít smysl.

Dostupné bydlení a investice byly řešeny v rámci příspěvků **Dušana Kunovského** z CENTRAL GROUP a **Jana Šnajdra** z České spořitelny. Kunovský představil systém DESIGN-BUILD, který umožňuje městům a obcím stavět družstevní, nájemní i soukromé byty, přičemž investor nese veškerou odpovědnost za realizaci a rozpočet. V současnosti trh s bydlením čelí vysokým cenám vstupů, proto CENTRAL GROUP pozastavila některé projekty a očekává stabilizaci trhu. Jan Šnajdr doplnil, že správné finanční řízení infrastruktury je klíčové pro dlouhodobou udržitelnost, přičemž ČS připravuje 15 projektů ve spolupráci s městy – například revitalizace fabriky TESLA v Pardubicích nebo zámku v Hostinném.

Budoucí EU financování 2028-2034 představila **Michaela Zdobinská** z MMR-NOK v bloku moderovaném **Miroslavem Žbánkem**, místopředsedou Svazu a primátorem Olomouce. Čekají nás zásadní změny v pojetí politiky soudržnosti, kdy do jednoho národního plánu budou zahrnuty dosud samostatně existující programy – kohezní a sektorové politiky, zemědělství, vnitřní bezpečnost a přeshraniční spolupráci, a financování bude výkonnostně vázáno na plnění milníků a reforem. Budoucí programové období je pravděpodobně poslední šancí ČR využít status čistého příjemce. Ekonomický expert, analytik a konzultant specializující se na problematiku Evropské unie a také člen Národní ekonomické rady vlády (NERV) **Petr Zahradník** upozornil, že ačkoliv finanční objem evropského rozpočtu je zhruba na stejné výši jako v aktuálním programovém období, dochází k zásadnímu snížení podílu zaručených prostředků, které členské země mohou využít pro své priority, z 2/3 na 45 %, a to ve prospěch tzv. přímo řízených programů. Toto může mít negativní dopad pro ČR, která má velké rezervy v čerpání těchto programů, avšak naopak to může znamenat nové příležitosti pro české univerzity a inovační centra financovat projekty z programů jako Horizon Europe apod. **Monika Ladmanová**, vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR, vyzdvihla nutnost jednoty EU, která čelí bezpečnostním, klimatickým i demografickým výzvám a tlakům ze strany populistů a zahraničních vlivů. Budoucí víceletý finanční rámec může tyto výzvy pomoci řešit.

Inovace a infrastruktura byly dalším bodem programu. Pavel Hadrbolec z T-Mobile ukázal, že vysokorychlostní internet lze vybudovat bez dotací – 95 % obce pokryto optikou s návratností 17 let. Stanislav Cetkovský z ČEZ představil spolupráci obcí na větrných elektrárnách s ročním příjmem až 1,3 milionu korun a možností ovlivnit umístění elektrárny. Jan Jandečka z Fleet Consulting Group upozornil na dominanci Asie v elektromobilitě, nízký podíl EV v ČR (4,72 %) a nutnost připravit infrastrukturu pro státní i soukromý sektor. Pavel Finger z CRIF radil důkladně prověřovat dodavatele pro veřejný sektor – sledovat reference, finanční stabilitu a historii firem.

Bezhotovostní platby a digitalizace jsou dalším trendem. Podle Magdalény Janečkové z Mastercard a Valentýny Mejzlíkové z KB SmartPay tvoří bezhotovostní platby už 59 % transakcí a lidé očekávají možnost platit kartou i na úřadech, přičemž QR kódy jsou méně oblíbené. Program „Česko platí kartou“ nabízí zapůjčení terminálů pro obce na první rok zdarma.

Pro zvýšení efektivity vymáhání pokut a místních poplatků (např. pokut obecní policie, poplatky za odpady a psy) se mohou obce obracet s žádostmi o vymáhání na Celní správu, přičemž výnos jde plně do obecního rozpočtu.

Miroslav Veselý z Ministerstva vnitra upozornil na možnost využití opatření obecné povahy (OOP) ke zvýšení místního koeficientu daně z nemovitosti, což umožňuje cílené zvýhodnění rezidentů (zvýšení nebo naopak snížení daně z nemovitostí u konkrétních pozemků nebo staveb, vždy je však nezbytné takové opatření průkazně zdůvodnit např. na základě měření hustoty dopravy nebo počtem přestupků v okolí dané nemovitosti). Příklad Rokytnice nad Jizerou, který sdílel s účastníky její místostarosta **Bronislav Patočka**, ukazuje kombinaci obecně závazné vyhlášky a OOP pro podporu trvalého bydlení a udržení rezidentů.

E-commerce a doručení zásilek prezentoval **Matyáš Pospíšil** z APEK, který uvedl, že 72,2 % zákazníků využívá doručení do výdejních boxů a stát tuto možnost začíná používat pro doklady. APEK připravil kodex pro kvalitní umístění a provoz boxů a vyzval obce k další spolupráci. Nabídl obcím možnost obrátit se na konkrétní společnost nebo i na APEK v případě, že box je nevhodně umístěn. Také zdůraznil primární potřebu dohody mezi obcí a společností, která v ní chce umístit box.

Program prvního dne konference, uzavřel společenský večer spojený s rautovou večeří. Druhý den byl zahájen novým formátem nabízející interaktivnější podobu diskuze – networkingovou snídani, během níž si mohli přítomní vybrat ze dvou témat: dočerpání dotací a výhled na další programovací období nebo téma fondu měst a obcí Národní rozvojové banky.

Leo Steiner z MMR hovořil o výhledu programů pro obce, příklon k finančním nástrojům a nutnosti připravit se na méně dostupné dotace. **Tomáš Nidetzký, Bohumil Hyánek a Petr Kýla** z Národní rozvojové banky (NRB) představili koncept „Fondu měst a obcí“ pro strategické investice s nízkými úroky a vysokou stabilitou oproti soukromému sektoru.

V posledním bloku moderovaném **Kamilou Bláhovou**, místopředsedkyní Svazu a starostkou Litvínova, se účastníci seznámili s překážkami rozvoje obcí, především v oblasti stavebního řízení a veřejných zakázek.

Libor Hrubý z Asociace dodavatelů montovaných domů (ADMD) poukázal na klíčové problémy českého stavebnictví – složité stavební řízení, nedostatek řemeslníků a studentů stavebních škol, který zvyšuje cenu práce, a export většiny české kulatiny. Dřevostavby podle něj nabízejí zajímavé možnosti pro rekonstrukce i novou výstavbu. Jako příklad uvedl projekt výstavby 34 bytů ve Žďáru nad Sázavou, kde hrubá stavba 15 bytů trvala pouhé tři týdny.

Zdeněk Zajíček, prezident Hospodářské komory ČR, doplnil širší pohled na investiční prostředí. Poukázal na to, že obce málo investují, podle něj je hlavní příčinou nízké investiční aktivity kriminalizace politiků a úředníků (kdo nic nedělá, nic nezkazí), nestabilita investičního prostředí (délka volebního období vs. příprava a realizace), průtahy ve stavebním řízení a efekt NIMBY („not in my backyard“), kdy menšina blokuje investice. Další bariéry představuje složitost veřejných zakázek a nejistota spojená s dotačním systémem, nedostatek kvalitních investičních pracovníků, stejně jako nedostatečné provázání příjmů obcí s místní ekonomikou. Hospodářská komora odhaduje byrokratické náklady průtahů stavebního řízení přes 10 miliard korun, finální data zveřejní v roce 2026.

V moderované debatě zaznělo několik klíčových bodů. **Zuzana Schwarz Bařtipánová**, poslankyně PČR a nominantka na ministryni pro místní rozvoj, označila novelizaci stavebního zákona za kritickou prioritu. Paragrafové znění je připraveno a doufá ve schválení do léta 2026. Novela zavádí nový úřad reorganizací DESU, který zahrnuje 14 úřadů v krajských městech a 205 územních pracovišť ORP. Obcím zároveň umožní zvolit si mezi čtyřmi způsoby pořizování územní dokumentace. Zavádí princip „Jeden úřad, jedno povolení“ s lhůtou 60 dnů a nově zavádí územní koordinátory, kteří budou mapovat podmínky výstavby. Účinnost se předpokládá od 1. července 2026, restrukturalizace orgánů od 1. ledna 2028.

Zdeněk Zajíček zdůraznil, že bariéry jsou strukturální a nikoli primárně na straně obcí. Pro rozvoj je nezbytné změnit legislativu v oblasti stavebního řízení a veřejných zakázek, nastavit komplexní investiční proces a kombinovat soukromé a veřejné investice. Nedostatek pracovníků zůstává zásadním problémem.

Martin Adam ze společnosti T-Mobile upozornil na neefektivitu během výkopových prací, kdy jednotlivé složky, jako jsou síťáři a obce, často nevědí o svých aktivitách. Nová vrstva Digitální

technické mapy, plánovaná k 1. červenci 2026, má tento problém řešit. Cílem je zavést povinnost spolupráce všech síťářských firem, což má snížit náklady a urychlit výstavbu.

Jaroslav Paznocht, předseda svazové dopravní komise a starosta obce Středokluky, poukázal na historický charakter problémů s výstavbou, nedostatek odborného personálu a potřebu dlouhodobé komunikace mezi lokálními politiky a občany. Vyzdvihl také šanci regionů konkurovat kvalitními službami, například drahé Praze.

Veřejné zakázky malého rozsahu byly diskutovány ve workshopu Aliaves, vedeném Vlastimilem Fidlerem, který shrnul praktické postupy a legislativní novinky.

Setkání ukázalo, že české obce a města mají před sebou náročné období. Investice, digitalizace, dostupné bydlení, energetika, elektromobilita, financování veřejných služeb, evropské fondy a změny ve stavebním řízení jsou klíčovými pilíři pro udržitelný rozvoj samospráv a posílení jejich role ve společnosti.

Děkujeme partnerům letošní finanční konference:

GENERÁLNÍ PARTNER KONFERENCE

HLAVNÍ PARTNEŘI

PARTNEŘI

Kontakt pro média:

Tisková zástupkyně SMO ČR
Ing. Alexandra Kocková
Svaz měst a obcí ČR
Email: media@smozcr.cz
Tel.: +420 123 456 789

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/cesko-2026-jak-se-samospravy-pripravuji-na-nove-vyzvy-financovani-a-investic>